

Svar på fullmäktigemotion 11/2020: Uppgörande av en motionsstrategi för Kyrksläotts kommun
Bildnings- och fritidsnämnden 12.12.2024 § 85
1142/12.04.00/2020

Beredare	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildningsdirektör Eeva-Kaisa Ikonen Bildnings- och fritidsnämnden beslutar ge svaret enligt redogörelsedelen på fullmäktigemotion 11/2020: Uppgörande av en motionsstrategi för Kyrksläotts kommun, och föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.
Behandling	Sammanträdet fortsatte kl. 18.45. Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari närvarade vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende. Ledamot Patrik Lundell lämnade sammanträdet efter behandlingen av detta ärende och beslutsfattandet kl. 18.59.
Beslut	Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget.
För kännedom	-
Redogörelse	Kommunens lagstadgade uppgift när det gäller att främja rörligheten Främjande av motion innebär åtgärder och praxis som ökar människors fysiska aktivitet och möjligheter att röra sig aktivt och mångsidigt i sin vardag. Kommunerna har en central roll som möjliggörare av motionerande. Kyrksläotts kommun utför sin lagstadgade uppgift att främja invånarnas välfärd och hälsa på basis av olika lagar: <ul style="list-style-type: none">• Kommunallagen (410/2015, 1 §): Kommunen ska främja sina invånarnas välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.• Idrottslagen (390/2015): Kommunen svarar för att skapa allmänna förutsättningar för motion. Detta omfattar tillhandahållande av idrottsanläggningar, ordnande av idrott, stödande av medborgarverksamhet samt främjande av hälsofrämjande motion.• Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (612/2021): Kommunen ska i samarbete med välfärdsområdet främja invånarnas välfärd i samarbete med andra aktörer. Arbetet ska basera sig på både välfärdsområdets och kommunens strategi, som skapar en ram för det gemensamma arbetet. Också i flera lagar som gäller fritidstjänster finns det hänvisningar till främjande av välfärden. Lagarna ger inte bara kommunerna möjlighet att främja rörlighet, utan också skyldigheten att göra det.

Tvåadministrativt samarbete för att främja rörligheten

Under de senaste åren har det i flera kommuner utarbetats separata motionsprogram för att främja vardagsmotion. Kyrkslätt deltog hösten 2023 och våren 2024 i en verkstadsserie för motionsprogram som koordinerades av Kommunförbundet, Olympiska kommittén och Liikuntatieteellinen Seura. I verkstäderna presenterades motionsprogrammets betydelse som kommunernas strategiska verktyg, men viktigare var att främjandet av motion är en del av den praktiska verksamheten i kommunens tväradministrativa arbete. Motionsprogrammen konkretiserar för sin del kommunstrategin och utnyttjar bland annat riksomfattande modeller för främjande av mobilitet, såsom programmen I rörelse och Finland i rörelse samt Finlandsmodellen för hobbyverksamhet. Också Kyrkslätt deltar aktivt i dessa program.

Kyrksläotts fritidstjänster har varit med i Finlandsmodellen för hobbyverksamhet ända från början och utvecklats avgiftsfri hobbyverksamhet för barn och unga tillsammans med lokala aktörer och utbildningstjänsterna långsiktigt i nästan åtta år. I enlighet med Finlandsmodellen för hobbyverksamhet deltar barn och unga starkt i utvecklingen av verksamheten bland annat genom hobbyenkäter och intervjuer. Dessutom deltar Kyrksläotts småbarnspedagogik i programmet Småbarnspedagogiken i rörelse och har redan i flera år främjat en motionsinriktad livsstil som en del av den dagliga småbarnspedagogikens vardag och undervisning.

Kommunen deltar också i det riksomfattande programmet Finland i rörelse och får statsunderstöd för att förverkliga och utveckla seniornas aktiva vardag. I och med kommunens växande seniorbefolkning har efterfrågan på i synnerhet handledd verksamhet och undervisning dagtid ökat och kommer att öka ytterligare. I Ikiliikkuja-verksamheten erbjuds motion, undervisning och kulturverksamhet. Dessutom har det inrättats ett Ikiliikkuja-råd i varje kommuncentrum, där frivilliga seniorer deltar i utvecklingen av en aktiv vardag tillsammans med experter inom fritidstjänsterna. Utöver kommuninvånarna utvecklas verksamheten i nära samarbete med lokala aktörer och olika enheter inom fritidstjänsterna.

Också den byggda miljön har en central roll när det gäller att möjliggöra och främja kommuninvånarnas rörlighet. I Kyrkslätt stöds detta av ett mångsidigt nätverk av nästan 90 idrottsanläggningar, som erbjuder invånarna möjligheter att röra sig på olika sätt och skapar förutsättningar för lokala idrottsföreningar att genomföra sin verksamhet. I Kyrksläotts idrottsplatsutredning som färdigställdes 2019 kartlades användningen av idrottsanläggningar och deras utvecklingsbehov, med beaktande av olika användargrupperns behov och motionsgrenarnas krav. Utredningens slutsatser har styrt utvecklingen av idrottsplatsnätverket och förbättringen av tillgängligheten. Kommunens idrottsinvesteringar planeras för fem (5) år i den s.k. investeringslistan, som godkänns årligen i samband med budgeten. Till listan har lyfts bland annat totalrenoveringsprojekt för de nuvarande idrottsplatserna samt framtida behov av att röra på sig, såsom planering av konstis.

Utvecklingen av idrottsanläggningarna och förbättrandet av tillgängligheten kräver långsiktig planering och omfattande tväradministrativt samarbete. År 2023 inrättades i kommunen en expertgrupp som koordinerar de lokala aktörernas idrottsplatsprojekt. I gruppen deltar idrottstjänsterna, tomt- och geoinformationstjänsterna, planläggningen och byggnadstillsynen, och vid behov utnyttjar gruppen också andra sakkunniga. Expertgruppen stöder planeringen och genomförandet av investeringar i idrottsanläggningar

bland annat genom att bedöma projektens genomförbarhet, främja tillståndprocesserna och säkerställa att projekten motsvarar kommuninvånarnas och de lokala föreningarnas behov. Dessutom stärker arbetsgruppens verksamhet det tväradministrativa samarbetet och främjar utvecklingen av rörlighet i kommunen.

Organisationsunderstöd och delaktighet som stöder rörlighet

I Kyrkslätt producerar de lokala idrottsföreningarna största delen av de tjänster som främjar rörligheten. I enlighet med idrottslagen stöder kommunen föreningarnas verksamhet med organisationsunderstöd samt genom att avgiftsfritt erbjuda en del av idrottslokalerna till de lokala föreningarnas förfogande i enlighet med kommunstyrelsens beslut 9.12.2019. Dessutom är samarbetet med idrottsföreningarna viktigt för att främja motion. Detta stöds bland annat av föreningsforumet som ordnas av idrottstjänsterna och de möten med föreningsarbetare som hållits regelbundet från och med 2014. Målet är nätverksbildning, dialog och utveckling av samarbetet mellan motionsaktörerna samt behandling av aktuella motionsämnen.

För att utveckla föreningsverksamheten fortsätter kommunen att utveckla digitaliseringen av bidragsprocesserna år 2025. År 2025 utreds dessutom helhetsbilden av allokeringen av bidragen och identifieras eventuella utvecklingsobjekt i bidragssystemet.

Kyrksläotts kommunstrategi som stöd för rörlighet

I Kyrksläotts kommunstrategi 2024–2030 är främjandet av välfärden ett centralt, genomgående tema där välfärden, hälsan och den upplevda livskvaliteten för kommuninvånarna och de personer som arbetar i kommunen betonas. Detta tema styr den kommunala verksamheten på alla nivåer. I kommunstrategin har skrivits in flera mål och mätare för att främja rörligheten, såsom utvecklingen av antalet kilometer för gång- och cykelförbindelserna, det årliga antalet kursdeltagare över 65 år vid medborgarinstitutet samt de indikatorer för kommuninvånarnas hälsofrämjande som kommer från TEAvisari. Kommunen ska också beakta konsekvenserna av sina beslut för befolkningens välbefinnande och hälsa och ska bland annat göra upp en välfärdsberättelse och en välfärdsplan för varje fullmäktigeperiod med hjälp av vilka kommuninvånarnas välfärd följs upp och utvecklas.

Målen för motionsfrämjandet är i stor utsträckning integrerade i kommunstrategin samt i olika kommunala program och planer, av vilka en del för närvarande är under uppdatering. Även namnen på vissa program, såsom det äldrepolitiska programmet (i fortsättningen Välfärdsplanen för äldre), håller på att förändras.

Dessa separata program och planer för främjande av kommunens välfärd styr konkret de olika sektorernas mål och åtgärder också i anslutning till motion:

- Kyrksläotts kommunstrategi 2024–2030
- Välfärdsplan 2022–2025
- Kyrksläotts plan för barns och ungas välfärd
- Kyrksläotts kommuns program för integrationsfrämjande 2021–2024

- Äldrepolitisk strategi för år 2022
- Handikappolitiskt program 2014–2025
- Kyrkslätts plan för småbarnspedagogik
- Kirkkonummen suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Läroplan för den grundläggande utbildningen i Kyrkslätts kommun
- En blick in i framtiden – Utvecklingsbild för markanvändningen i Kyrkslätt 2040 och 2060
- Kyrkslätts plan för trygg och hållbar trafik
- Utvecklingsprogram för gång och cykling i Kyrkslätt

Sammandrag

Kyrkslätts kommun främjar motion som en del av sin lagstadgade uppgift, och målen för det har även idag integrerats i bland annat kommunens strategi och olika planer och program. I arbetet för att främja rörligheten betonas delaktighet, samarbete, förvaltningsöverskridande verksamhet och långsiktighet. De viktigaste åtgärderna gäller stöd för en aktiv vardag, förbättring av gång- och cykelförbindelserna, utveckling av idrottsplatsnätverket samt organisationsbidrag. Samarbetet mellan olika sektorer, välfärdsområdet och lokala aktörer är en central faktor i den långsiktiga utvecklingen av rörligheten.

Olika sätt att delta inkluderar kommuninvånarnas och de lokala aktörernas synpunkter i utvecklingen av främjandet av rörligheten. Idrottsföreningarnas, frivilligas och kommuninvånarnas deltagande i t.ex. Ikiliikkuja-råden, föreningsforumet och planeringen av hobbyverksamheten för barn och unga säkerställer att tjänsterna och åtgärderna motsvarar olika gruppers behov.

I kommunens nuvarande strategi är välfärden ett centralt tema där kommuninvånarnas och arbetstagarnas hälsa, välbefinnande och livskvalitet betonas. Främjandet av motion är redan en del av kommunens mer omfattande välfärdsarbete. Främjandet av motion i Kyrkslätt har etablerat sig som en del av välfärdsarbetet, och de nuvarande strategierna, planerna och programmen ger en god grund för bedömning av arbetets genomslagskraft och för en långsiktig fortsättning av arbetet.

Beslutshistoria

Kommunfullmäktige 16.11.2020 § 100

Fullmäktigeledamot Irja Bergholm lämnade följande motion vid kommunfullmäktiges sammanträde:

”Det kommer kontinuerligt in mera undersökningsdata om effekten av motion på välmående och hälsa.

Motion och all slags fysisk aktivitet har, utöver de positiva fysiska effekterna, också konstaterats ha goda psykiska och sociala verkningar som förbättrar människornas livskvalitet.

Kommunerna har en mycket central uppgift i organiserandet av motionsverksamhet. Enligt idrottslagen är kommunerna skyldiga att på basis av kommunallagen skapa förutsättningar för kommuninvånarna att delta i och påverka kommunens verksamhet samt höra sina invånare i

ärenden som gäller idrott. Kommunerna ska också utvärdera sina invånares idrottsaktivitet i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen.

Främjandet av motion ska ingå i all kommunal planering och beslutsfattning. Som viktiga objekt framträder då till exempel gång- och cykelvägar, natur- och friluftsomgivningar samt trygga och hinderfria rutter till skolor, arbete och för skötsel av ärenden.

Motions- och idrottsföreningarna som utför frivilligarbete har en central position i ordnandet av idrott i kommunerna.

Jag föreslår att vår kommun går in för att göra upp en motionsstrategi där man som en del av all beslutsfattning linjerar upp motionens viktiga ställning. En strategi som betonar motionens ställning skulle inte bara vara till godo för kommuninvånarna, utan också öka kommunens attraktionskraft som en god boendemiljö. Uppgörandet av en motionsstrategi skulle också möjliggöra att kommuninvånarna hörs i ärenden som gäller motion och idrott.”

Utöver Irja Bergholm hade följande ledamöter och ersättare undertecknat motionen Ulf Kjerin, Johanna Fleming, Saara Huhmarniemi och Krista Petäjäjärvi.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutade sända motionen till kommunstyrelsen för beredning.